

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2025/2026

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Farmakologia
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Pharmacology
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o Zdrowiu
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu	Lek. Barbara Podgórska
------------------------	------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	Semestr	Punkty ECTS
Wykład	30	II	4
Ćwiczenia	20	II	
Samokształcenie	15	II	

Wymagania wstępne	zaliczenie kursów z zakresu fizjologii, biochemii i biofizyki
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Przyswojenie wiedzy na temat grup leków, mechanizmów ich działania, losów w organizmie i działań niepożądanych
Poznanie podstaw farmakoterapii z uwzględnieniem specyfiki różnych grup pacjentów
Zdobycie umiejętności posługiwania się informatorami farmaceutycznymi i charakterystykami produktów leczniczych oraz korzystania z baz danych o lekach

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:		
W_01	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania, powodowane przez nie przemiany w organizmie człowieka i działania uboczne;	A.W22.
W_02	podstawowe zasady farmakoterapii;	A.W23.
W_03	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;	A.W24.
W_04	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;	A.W25.
W_05	działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;	A.W26.

W_06	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;	A.W27.
W_07	zasady leczenia krwią, jej składnikami i środkami krwiozastępczymi;	A.W28.
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:		
U_01	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;	A.U12.
U_02	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;	A.U13.
U_03	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;	A.U14.
U_04	obliczać dawki leków zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego;	A.U15.

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykład:

1. Wprowadzenie do farmakologii ogólnej i farmakodynamiki. Postaci farmaceutyczne leków i drogi ich podawania. Mechanizmy działania leków. Działania niepożądane.
2. Wprowadzenie do farmakokinetyki. Losy leków w organizmie. Wpływ stanów patologicznych na metabolizm i wydalanie leków. Interakcje leków.
3. Leki stosowane w chorobach serca i naczyń.
4. Leki przeciwzakrzepowe.
5. Leki stosowane w chorobach układu krwiotwórczego. Stosowanie składników krwi i preparatów krwiopochodnych.
6. Leki stosowane w chorobach układu oddechowego i alergiach.
7. Leki stosowane w chorobach układu pokarmowego i moczowego.
8. Stosowanie leków hormonalnych i witamin.
9. Farmakoterapia cukrzycy i chorób metabolicznych.
10. Leki przeciwbólowe i przeciwzapalne.
11. Antybiotykoterapia i leczenie przeciwbakteryjne.
12. Zatrucia lekami i główne toksydromy.
13. Leki stosowane w chorobach neurologicznych.
14. Leki stosowane w chorobach psychicznych.
15. Uzależnienia od leków i substancji psychoaktywnych.

Ćwiczenia

Tematy ćwiczeń:

1. Źródła informacji o lekach. Drogi podawania leków. Charakterystyka produktu leczniczego.
2. Recepta. Elementy recepty. Ogólne zasady wypisywania leków.
3. Działania niepożądane leków, monitorowanie bezpieczeństwa farmakoterapii.
4. Leki przeciwbakteryjne i przeciwwirusowe.
5. Niesteroidowe leki przeciwzapalne, leki przeciwbólowe o działaniu przeciwgorączkowym.
6. Neuroleptyki, leki przeciwlękowe, przeciwdepresyjne, nasenne.
7. Leki przeciwpadaczkowe, przeciwparkinsonowskie, narkotyczne leki przeciwbólowe i ich antagoniści.
8. Analiza interakcji pomiędzy lekami.
9. Repetytorium – analiza przypadków klinicznych i wystawianie recept.
10. Zaliczenie ćwiczeń – 10 zadań.

Samokształcenie:

Utrwalanie i pogłębianie wiedzy na temat zasad farmakoterapii schorzeń omawianych na wykładach i ćwiczeniach.

Tematy samokształcenia:

Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia – definicja i dobór do potrzeb pacjenta.

Działania niepożądane leków - zasady zgłaszania.

Zasady zapisywania leków gotowych i recepturowych na różne stosowane postaci leków do użytku wewnętrznego i zewnętrznego.

Rozpoznawanie wskazań do wykonania określonych badań diagnostycznych oraz wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne.

Stosowanie leków przeciwbólowych i przeciwzapalnych.

Narkotyczne leki przeciwbólowe – zastosowanie w farmakoterapii.

Zastosowanie preparatów witaminowych, mikro i makroelementów.

Zastosowanie preparatów witaminowych, mikro i makroelementów z uwzględnieniem drogi podania leku.

Farmakoterapia w chorobach układu oddechowego.

Farmakoterapia w chorobach układu oddechowego ze szczególnym uwzględnieniem leków p/astmatycznych.

Antybiotykoterapia w ciąży i podczas karmienia piersią.

Zastosowanie hormonoterapii w różnych okresach życia kobiety.

Zastosowanie terapii hormonalnej w różnych okresach życia kobiety ze szczególnym uwzględnieniem okresu menopauzy.

Wybrane aspekty farmakoterapii z zastosowaniem witamin, mikro i makroelementów.

Leki stosowane w leczeniu chorób OUN.

Leki przeciwpadaczkowe.

Stosowanie witamin – witaminy rozpuszczalne w tłuszczach i wodzie – odrębności.

Zasady antybiotykoterapii.

Antybiotykoterapia praktyczna z zastosowaniem antybiotyków beta-laktamowych.

Zastosowanie farmakoterapii z użyciem preparatów witaminowych - witamina D3.

Ogólne zasady farmakoterapii z uwzględnieniem okresu ciąży i laktacji.

Leki przeciwwirusowe.

Inne tematy samokształcenia mogą zostać wybrane samodzielnie przez studenta, po akceptacji prowadzącego ćwiczenia.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01 - W_07	Wykłady problemowe i konwersatoryjne	Test	Uzupełniony Kwestionariusz testu
UMIĘTNOŚCI			
U_01- U_02	Analiza tekstu/ dyskusja/ analiza przypadku/ metoda problemowa	Zaliczenie pisemne	Ocenione karty oceny sprawdzone prace pisemne, Sprawdzony Arkusz zaliczeniowy
U_03- U_04	Analiza tekstu/ dyskusja/ analiza przypadku/	Zaliczenie pisemne	Ocenione karty oceny sprawdzone prace

	metoda problemowa		pisemne, Sprawdzony Arkusz zaliczeniowy
--	-------------------	--	---

VI. Kryteria oceny

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu:

1. Obecność na zajęciach.
2. W przypadku przekraczającej 30% liczby godzin nieusprawiedliwionej nieobecności studenta na wykładach oraz 30% liczby godzin nieusprawiedliwionej nieobecności studenta na ćwiczeniach prowadzący może odmówić zaliczenia przedmiotu lub nie dopuścić studenta do egzaminu.
3. Zaliczenie wykładów: test jednokrotnego wyboru 50 pytań.
4. Zaliczenie ćwiczeń: pisemne zaliczenie końcowe składające się z 10 zadań.

Zaliczenie wykładów: (egzamin)

Zaliczenie wykładów odbywa się w formie testu jednokrotnego wyboru, składającego się z 50 pytań z czterema wariantami odpowiedzi, spośród których tylko jedna jest prawidłowa. Za wskazanie prawidłowej odpowiedzi przyznawany jest jeden punkt. Na rozwiązanie testu przewidziana jest 1 godz.

Ocena wystawiana jest zgodnie z poniższą skalą:

- bardzo dobry (5,0) – 47-50 punktów,
- dobry plus (4,5) – 43-46 punktów,
- dobry (4,0) – 38-42 punktów,
- dostateczny plus (3,5) – 34-37 punktów,
- dostateczny (3,0) – 30-33 punktów,
- niedostateczny (2,0) – 29 punktów i mniej.

Zaliczenie ćwiczeń:

Studenci zobowiązani są do przygotowania do ćwiczeń i aktywnego w nich uczestnictwa. Wiedza studentów będzie oceniana na bieżąco w formie kolokwium cząstkowych. Kolokwia mogą być przeprowadzane przed rozpoczęciem ćwiczeń. Do zaliczenia semestru wymagane jest uzyskanie min. 60% z kolokwium cząstkowych.

Zaliczenie ćwiczeń odbywa się w formie pisemnej i składa się z 10 zadań polegających na analizie przypadku klinicznego i wystawieniu recepty. Za każde zadanie można uzyskać od zera do dwóch punktów (razem 20 punktów). Warunkiem uzyskania zaliczenia jest zdobycie co najmniej 12 punktów.

Ocena z zaliczenia wystawiana jest zgodnie z poniższą skalą:

- bardzo dobry (5,0) – 20 punktów,
- dobry plus (4,5) – 18-19 punktów,
- dobry (4,0) – 16-17 punktów,
- dostateczny plus (3,5) – 14-15 punktów,
- dostateczny (3,0) – 12-13 punktów,
- niedostateczny (2,0) – 11 punktów i mniej.

Uzyskanie zaliczenia ćwiczeń jest warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia wykładów.

Zaliczenie eseju

Zaliczenie eseju w ramach samokształcenia (tematyka wskazana przez prowadzącego zajęcia).

Praca będzie oceniana w oparciu o załączone kryteria:

Lp.	Kryteria oceny	Punktacja
1.	zgodności treści z tematem	0-2
2.	poprawność terminologiczna i językowa (np. terminologia medyczna, brak błędów stylistycznych, ortograficznych)	0-2
3.	prawidłowy i logiczny układ treści (wstęp, rozwinięcie, zakończenia, konsekwentnie prowadzony wywód, przypisy);	0-2
4.	przydatność praktyczna opracowania (dla pacjenta, opiekuna, w odniesieniu do praktyki zawodowej pielęgniarki)	0-2
5.	<p>Wymogi opracowania:</p> <p>pierwsza strona wg wzoru :</p> <p>KUL Jana Pawła II } Instytut Nauk o Zdrowiu } na górze Pielęgniarstwo</p> <p>Imię nazwisko } Grupa studencka, } Temat pracy na środku } Samokształcenie } Przedmiot: Pielęgniarstwo } Lublin 2025 albo 2026 (na dole strony)</p> <p>Następnie:</p> <p>Druga i trzecia strona tekstu opracowania: format A4, czcionka 12 Times New Roman, odstępy 1,5 interlinii, wyjustowanie tekstu + dołączona bibliografia,</p>	0-2

Punktacja:

2 pkt - zadanie wykonane całkowicie poprawnie, zgodnie z wymaganiami

1 pkt – zadanie wykonane poprawnie, z niewielkimi błędami, zgodnie z wymaganiami

0 pkt – zadanie wykonane niezgodnie z wymaganiami

Zaliczenie samokształcenia od 6 pkt.

Uwaga!

Napisanie projektu lub eseju jest warunkiem koniecznym do zaliczenia przedmiotu.

W przypadku usprawiedliwionej lub nieusprawiedliwionej nieobecności studenta na zaliczeniu lub egzaminie stosuje się przepisy Regulaminu Studiów KUL.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	50
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa /dostępna w bibliotece KUL
1. Rajtar-Cynke G.(red.): <i>Farmakologia dla pielęgniarek</i> . Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
2. Hryniewiecka E., Joniec -Maciejak I. (red.): <i>Ordynacja i farmakoterapia w praktyce pielęgniarstwa i położnej</i> . Wydawnictwo Edra & Urban, Wrocław 2019.
Literatura uzupełniająca /dostępna w bibliotece KUL
1. Dominiak I., Gaworska-Krzemińska A., Kilańska D. (red.): <i>Ordynowanie leków i wypisywanie recept – przewodnik dla pielęgniarek i położnych</i> . Wydawnictwo Edumetriq, Sopot 2017.
2. Czekirda M.: <i>Obliczanie dawek leków</i> . Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.